

Cuaderno cultural de Diario de Mallorca // nº778

Libros de economía para una crisis

'EL CAPITAL EN EL SIGLO XXI' DE PIKETTY Y 'LA SOCIEDAD DEL COSTE MARGINAL CERO' DE RIFKIN ▶ 4

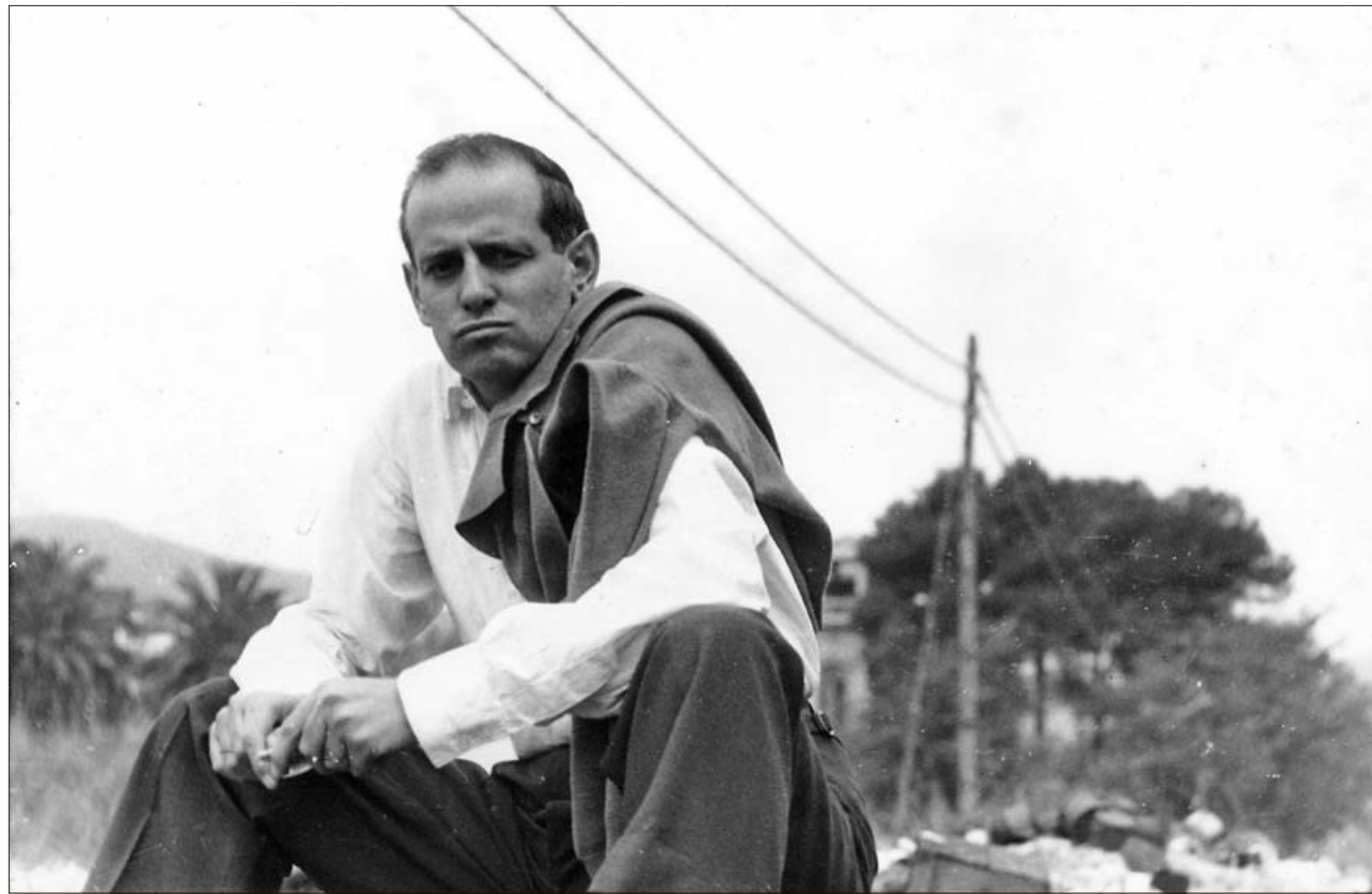
Y ADEMÁS ▶ 2. Tinta fresca: Jenn Díaz y Marina Perezagua. ▶ 3. Narrativa: Martín Sotelo. Nathan Filer. ▶ 6. Crònica: Francesc Serés. Música: Plácido Domingo. ▶ 7. Historia: Marc Fumaroli. Còmic: G. Beltrán y B. Seguí. ▶ 8. Plagueta de notes: U2. Umberto Pasti. Paseo de ronda: Maria Antònia Mas. Joan Carles Bellviure.

Coordinación: Francesc M. Rotger

BLAI BONET

Després d'un llarg avatar editorial, ha arribat per fi als lectors, gràcies a la professionalitat i aposta per una literatura de qualitat de les Edicions de 1984, la poesia completa de l'autor de Santanyí Blai Bonet (1926 - 1997)

Home de paraula

El poeta de Santanyí Blai Bonet, de qui ara s'ha publicat la seva poesia completa. DdM

Poesia

PER JERONI SALOM

■ Una magna edició un gran mèrit de la qual es deu a la tasca gegantina dels dos curadors, Nicolau Dols i Gabriel S. T. Sampol, de la jeia dels bons editors, d'aquells que homenatjava Gabriel Ferrater al "Poema inacabat", dels que "es cremen ulls diligents", i que ens obsequien als lectors amb uns textos meticulosament "anotats", "molt puntuats" i "tots amarats d'apar", atès que han contrastat les versions diferents dels poemes, treuen a la llum dos volums inèdits i publiquen les poesies que havien romàs inèdites o esparses en diferents publicacions, de manera que els lectors ens podem fer ben càrrec de la trajectòria poètica sencera de Blai Bonet.

Afirmar que Blai Bonet és un dels grans i millors poetes de la literatura catalana del segle XX és gairebé una redundància. En el ja llunyà 1953, a propòsit d'un comentari de

Cant espiritual, ho dictaminava Joan Ferraté, una persona de les més enteses en poesia en àmbit hispànic. Amb el temps, ho han corroborat d'altres estudiosos i crítics, entre els quals s'ha de destacar la professora Margalida Pons, autora del pròleg de la present edició, tan suggeridor com innovador, a més d'altres treballs notables sobre Blai Bonet.

Una de les obvietats que se solen dir sobre els escriptors és aquella que resa que l'obra és el que importa, per damunt de qualssevol altres minúcies, biogràfiques, ideològiques o del caire que siguin. L'acarament amb l'obra definitiva i tancada, la culminació inapel·lable d'una vocació literària és l'única i més sensata manera de valorar els escriptors. És prou sabut que de i sobre Blai Bonet han circulat múltiples dites, facècies, trapasseries, sentències, que, algunes fomentades de forma sorreguera per ell mateix, sense negar-ne la veritat o la mentida, val més deixar al racó de les xafarderies. Com gairebé tots els artistes, Blai Bonet va crear-se un personatge,

una màscara, que, entre altres coses, li va servir per burlar-se i defensar-se del món, estret de mires i miserable, la societat literària en primer lloc, que li va tocar viure.

Els lectors, a partir de certa edat, ens atorgam el privilegi d'escollir: no n'hem de donar compte a ningú, ni ens n'hem de justificar davant cap tribunal, ni, per sort, del privilegi de llegir, ens n'hem de guanyar les garroves. La poesia de Blai Bonet és tan diversa, disposa de tants de pols d'atracció (tants com de rebuig), que és susceptible d'atreure gustos poètics diferents i oposats. Hi podríem destriar unes connexions i recurrències constants (el gust pels poemes enumeratius, recurs que ha donat peu a una sèrie de poemes que es podrien considerar d'entre els millors de l'autor, la ironia, el tractament si es vol heterodox de la religiositat, l'assaonament d'un idiolecte poètic inconfusible, el refons rural que ressona arreu, la dispersió i interseccions del jo, els jocs amb el propi nom. etc), que han bastit un món po-

BLAI BONET Poesia completa

▶ Edició de N. Dols i G. Sampol
Pròleg de Margalida Pons
1984 (POESIA, 12), 1.376 P., 30 €

ètic personalíssim. A l'hora de triar, però, un s'inclina per la primera etapa poètica de Blai Bonet, la que forma el cicle titulat *El color* (que aplega els llibres *Quatre poemes de Setmana Santa*, *Entre el coral i l'espiga*, *Cant espiritual* i *Comèdia*) i el volum *L'Evangeli segons uns de tants*. És la part de l'obra de Blai Bonet més "clàssica"; en general aquí, Blai Bonet sotmet els versos al control de la formes mètriques i rítmiques; des del punt de vista temàtic, s'anuncia el poeta innovador que serà, posseïdor d'una mirada adàmica, en el sentit d'inèdita i si es vol original, sobre la realitat; abans que res se n'ha destacat el tractament de la religiositat, barrejada amb un discurs amarat de sensualitat i sexualitat.

L'altra cara de l'obra de Blai Bonet (la que va d'*Els fets* fins al darrer llibre, *Nova York*) és tota una altra història; posa el lector en una tessitura de no fàcil solució, perquè es tracta d'un grapat de llibres de difícil accés, de lectura exigent, en què es pot dilucidar si les dificultats de comprensió són per la incompetència o ignorància del lector o perquè de molts poemes no hi ha res que valgui la pena ser entès. Potser el problema és que sent un gran poeta, Blai Bonet és alhora autor d'un nombre excessiu de mals poemes. No es pot negar que són llibres en què hi ha un indomable afany trencador i experimental, que hauria de figurar entre les propostes més renovadores de la poesia catalana del segle XX, a la vora de J. V. Foix i Joan Brossa, que no deixen de tenir, almenys per a un servidor, flancs dubtosos i febles, amb dosis de poesia sublim i genial, (a rajaploma algunes mostres: "dius mascle normal a qui, quan va amb un dona, // es posa un condó, com qui posa una camisa de força a una locanda," "En lloc de mossegar-se la cua // i treure pèl davant un mirall individual, // els xicotets, després d'abolir l'adolescència, // s'han convertit en Beatles d'Assís; // perquè el món ha començat"), però també governats per la perillosa proclivitat del poema a endinsar-se dins un maremagnum incert, tant conceptual com formal, que costa deduir si es tracta d'un simple joc literari revestit d'una presumpta capa de profunditat moral o filosòfica, o una qüestió de descontrol de les regnes del poema.

En qualsevol cas, després de passejar-se per les exuberants mil pàgines i escaig del volum, s'intueix que Blai Bonet va deixar una obra massa avançada per a nosaltres, una obra que du cara de ser desxifrada amb equitat en el futur. Blai Bonet i Rigo de la Punyeta, com sovint s'autoanomenava, va aconseguir no convertir-se en un "turista de la paraula", sinó en un home cent per cent de paraula.